



האגף למחקר כלכלי

תחזית מאקרו כלכלית לשנת 2015

08 במרץ 2015

הנחות היסוד ותנאי רקע

רוח גבית צפויה בשנה הקרובה מצד הביקושים העולמיים

- ✓ **האצה צפויה בקצב הצמיחה העולמי¹ – לפי תחזית קרן המטבע הבינלאומית (IMF)**
צפויה הכלכלה העולמית לצמוח בשנת 2015 בקצב של 3.5%, לאחר צמיחה של 3.3% בשנת 2014.
- ✓ **הצמיחה המתונה בגוש האירו צפויה להימשך, תוך האצה בקצב¹ – גוש האירו, אליו מופנים כ- 30% מיצוא הסחורות הישראלי², צפוי לרשום צמיחה של 1.2% בתוצר ב- 2015, לאחר 0.8% ב- 2014.**
- ✓ **האצה צפויה בקצב הצמיחה בארה"ב¹, אליה מופנים כ- 20% מיצוא הסחורות² של ישראל. ארה"ב צפויה לצמוח ב- 2015 בכ- 3.6%, לאחר 2.4% ב- 2014.**
- ✓ **הצמיחה המהירה במדינות המתפתחות צפויה להימשך¹ – סין, אליה מופנים כ- 5% מהיצוא הישראלי, צפויה לצמוח ב- 6.8% ב- 2015, לאחר צמיחה של 7.4% ב- 2014. במקביל, צפויה הודו, אליה מופנים כ- 2% מהיצוא הישראלי, לצמוח ב- 6.3% ב- 2015 לאחר 5.8% ב- 2014.**
- ✓ **האצה צפויה גם בקצב התרחבותו של הסחר העולמי – לפי תחזית האקונומיסט³ צפוי הסחר העולמי של סחורות לצמוח ב- 5.1% בשנת 2015, לאחר 3.4% בשנת 2014.**

ביקושים מקומיים

- ✓ **בשנת 2015 צפויה סביבה תומכת ביקושים מקומיים של הצרכנים הפרטיים – הגידול המתמשך בערך הנכסים הפיננסיים שבידי הציבור וכן בערך נכסי הנדל"ן שבידי, צפויים להמשיך ולתמוך ב"תחושת העושר" של הצרכנים הפרטיים, זאת לצד הגידול הריאלי הצפוי בשכר הממוצע במשק. בנוסף, צפויה במהלך רוב שנת 2015 סביבת ריבית ריאלית שלילית, אשר תתמוך אף היא בגידול הצריכה הפרטית.**
- ✓ **האצה צפויה בקצב גידול ביקושי המגזר הציבורי – זאת על רקע ההאצה בשיעור גידול ההוצאה התקציבית בשנת 2015: גידול ריאלי של כ- 4%⁴ צפוי בתקציב המדינה לשנת 2015, לאחר גידול של 3.35% בתקציב המדינה לשנת 2014. הגידול המהיר בהוצאות הממשלה ייגזר משילוב של התחייבות עודפות משנים קודמות, לצד גידול מתוכנן בהוצאה הביטחונית (קופסא על סך 4.3 מיליארד ₪), לרבות ביבוא הביטחוני.**

¹ תחזית קרן המטבע הבינ"ל מינואר 2015.

² ללא יהלומים

³ תחזית ה- Economist מפרברואר 2015.

⁴ הגידול התקציבי בשנת 2015 יעמוד על 2.61% בהתאם למסגרת המותרת על-פי החוק, בתוספת חד פעמית (הקופסא) בשיעור של 1.3%. דהיינו גידול כולל של כ- 3.9%.



האגף למחקר כלכלי

גורמים מרסנים בצד ההשקעות – השקעות ענף הנדל"ן בשנת 2015 תושפעה מהנסיגה שנרשמה בהתחלות הבניה למגורים אשתקד. נסיגה זו החלה טרם ההכרזה על הכוונה להחיל מע"מ אפס, והעצימה לאחריה על רקע המתנת הענף להחלטה.

מעבר קווי יצור ופיתוח לחו"ל – שיעור המפעלים להם פעילות יצרנית בחו"ל עלה בהדרגה בעשור האחרון מ- 16% בשנת 2004 לכ- 29% בשנת 2014, משמעות הדבר שמפעלים מרחיבים בקצב מהיר יחסית את השקעותיהם בחו"ל, ובחלק לא מבוטל מהמקרים מדובר בהחלטות השקעה שבאות על חשבון השקעה מקומית בארץ.

מחירים ושערי חליפין

✓ **צפי להוזלה איטית במחירי האנרגיה לתעשייה המקומית –** התרחבות אספקת הגז הטבעי למפעלי התעשייה, אם תתממש למרות החסמים הרגולטוריים הרבים⁵, צפויה להביא להוזלת הוצאות האנרגיה של מפעלים נוספים שיתחברו לגז הטבעי, ותביא לשיפור כושר התחרות. במקביל, בתחילת 2015 ירדו תעריפי החשמל⁶ בכ- 13%.

✓ **צפויה ירידה במחירי התשומות העולמיים –** במהלך שנת 2015 צפויה ירידה דולרית של 4.5% במחירי התשומות לתעשייה בעולם (סחורות בסיסיות, למעט דלקים)¹. בנוסף, צפוי המשך להנות גם בהמשך השנה ממחירי דלקים נמוכים ברמה היסטורית.

✓ **מנגד, חלה התייקרות במחירי התשומות המקומיות, שבשליטה הממשלה⁷ –** תעריפי הארנונה עלו בינואר 2015 ב- 0.75%, ומחיר המים לתעשייה התייקר בכ- 5%.

✓ **גידול צפוי בעלויות השכר וברמתו –** בינואר 2015 חל עדכון של 0.5% בהפרשות המעסיקים לביטוח לאומי⁸, זאת לצד עדכון של 1% בשכר בסקטור הציבורי. בנוסף, יעלה באפריל 2015 שכר המינימום בכ- 8%, ל- 4,650 ₪ לחודש.

✓ **במהלך שנת 2015⁹ צפויה להימשך מגמת הפיחות בשערו של השקל ביחס לדולר –** שער החליפין של השקל ביחס לדולר צפוי לעמוד בסוף 2015 על 4.0 ₪ לדולר¹⁰, דהיינו פיחות של כ- 2%, לעומת דצמבר 2014. משמעות הדבר הזדמנות לשיפור בכושר התחרות של התעשייה הישראלית, אשר נשחק דרמטית בשנים האחרונות בשל התיסוף.

מנגד, במהלך שנת 2015¹⁰ צפוי להימשך התיסוף בשערו של השקל מול האירו – שער החליפין שקל - אירו צפוי לעמוד על 4.34 ₪ לאירו¹⁰ בדצמבר 2015, דהיינו תיסוף של כ- 10% במהלך השנה. משמעות הדבר שחיקה ברווחיות היצואנים לגוש האירו.

צפי לסביבת ריבית ריאלית שלילית – נראה כי במהלך שנת 2015 תשרור במשק ריבית ריאלית שלילית, אשר תסייע לעידוד הביקושים המקומיים.

תחזית זו מניחה יציבות במצב הביטחוני, עם מצב גיאופוליטי דומה להיום

⁵ נכון להיום מחוברים רק 12 מפעלים לאספקת הגז הטבעי.

⁶ מקור: המחלקה לכלכלת עסקים, אגף רגולציה של התאחדות התעשייתנים.

⁷ ללא העלאות חריגות ורשויות עצמאיות

⁸ מ- 6.75% ל- 7.25%, על חלק השכר הגבוה מ- 60% מהשכר הממוצע.

⁹ דצמבר 2015 לעומת דצמבר 2014.

¹⁰ לפי תחזית של יונתן כץ - תחזיות מאקרו.

האגף למחקר כלכלי

תחזית לשנת 2015 – תרחיש בסיס

- ✓ **בשנת 2015 צפויה האצה בקצב צמיחת המשק: התוצר צפוי לצמוח בקצב של 3.4%, לאחר צמיחה של 2.9%¹¹ בשנת 2014 ושל 3.2% בשנת 2013.**
- ✓ **משמעות הדבר גידול של 1.5%, בתוצר לנפש, לאחר צמיחה מתונה יותר, של 0.9%, בשנת 2014, וקצב ממוצע של 1.2% בשנים 2012-2013.**
- ✓ **גידול נוסף צפוי בקצב התרחבות התוצר העסקי, אשר צפוי לצמוח בשנת 2015 ב-3.0%, לאחר צמיחה של 2.9% ב-2014, ושל 3.4% ב-2013.**
- ✓ **האצה ניכרת צפויה בקצב צמיחת יצוא הסחורות והשירותים (ללא יהלומים), זאת הודות לשילוב של הפיחות בשערו של השקל מול הדולר, לצד התרחבות הביקושים העולמיים¹²: גידול של 5.2% צפוי בשנת 2015 ביצוא הסחורות והשירותים, לאחר כ-2.8% ב-2014.**
- ✓ **הגידול ביצוא ייגזר להערכתנו מגידול מהיר של כ-4.3% ביצוא השירותים, לצד גידול של כ-5.7% ביצוא הסחורות, ללא יהלומים. האצה צפויה בקצב גידול היצוא התעשייתי, אשר צפוי לצמוח בכ-6% לאחר 4.6% ב-2014.**
- ✓ **במקביל, צפויה הצריכה הפרטית להמשיך ולהתרחב, תוך האטה קלה בקצב: צפוי גידול של 3.4%, לאחר גידול של 3.9% ב-2014. ההאטה תיגזר בעיקרה מהאטה ניכרת בקצב גידול הצריכה של מוצרים בני קיימא (נסיגה קלה ברכישות כלי רכב לאחר גידול של למעלה מ-23%). מנגד, האצה קלה צפויה בקצב גידול הצריכה השוטפת (גידול צפוי של 3% לאחר 2.6% אשתקד).**
- ✓ **הצריכה הפרטית לנפש צפויה לעלות בכ-1.4%, לאחר גידול של 1.9% בשנת 2014.**
- ✓ **במקביל, צפוי גידול מהיר בצריכה הציבורית המקומית (ללא יבוא ביטחוני): גידול של 5.5% זאת לאחר גידול של 4.2% ב-2014. זאת לאור הקופסא בהיקף של 4.3 מיליארד ש"ח לתקציב הביטחון, וכן התחייבויות קודמות גבוהות של הממשלה הקודמת. היבוא הביטחוני צפוי השנה לרשום האצה ניכרת בקצב הגידול על רקע המשך ההצטיידות, לאחר מבצע "צוק איתן".**
- ✓ **גידול מחדש של 2.5% צפוי בהשקעות בענפי המשק (ללא אוניות ומטוסים), לאחר נסיגה של 1.6% בשנת 2014.**
- ✓ **מנגד, צפויה בשנת 2015 להעמיק הנסיגה בהשקעות בבנייה למגורים בשנת 2015: נסיגה צפויה של כ-3.7%, לאחר נסיגה של 1.4% ב-2014, זאת לנוכח הירידה החדה שחלה בשנת 2014 בהתחלות הבנייה.**
- ✓ **הגידול הצפוי בביקושים המקומיים ילווה להערכתנו בהאצת קצב גידול היבוא האזרחי: גידול צפוי של 3.4% ב-2015, לאחר גידול של 1.6% ב-2014.**
- ✓ **במקביל, תימשך השנה קליטת המועסקים למשק: מספר המועסקים הישראלים צפוי לגדול בשנת 2015 בכ-2.6% (תוספת של כ-94 אלף איש), לאחר גידול שנתי ממוצע של כ-2.9% בשנים 2013-2014. זאת, במקביל לגידול נוסף בשיעור ההשתתפות מ-64.2% ל-64.6%.**

¹¹ לפי אומדנים לשנת 2014 שפרסמה הלמ"ס ב-16.02.15.

¹² בהנחה שתחזיות הגופים הבינלאומיים, אשר צופים האצה בצמיחה ובהיקפי הסחר העולמי, תתממשה בשנת 2015, לאחר מספר שנים בהן התאפיינו התחזיות הללו בתיקון מתמיד כלפי מטה.

האגף למחקר כלכלי

✓ במקביל, צפוי שיעור האבטלה להישאר על רמתו מסוף 2014 ולעמוד על 5.7% בממוצע שנתי, זאת כאחוז מכוח העבודה האזרחי. משמעות הדבר ירידה של כ- 3.7 אלף במספר המובטלים, לכ- 221 אלף איש.

תחזית בסיס של התאחדות התעשיינים לשנת 2015

תחזית 2015 התאחדות התעשיינים	2014 אומדן	2013	
3.4%	2.9%	3.2%	תוצר
1.5%	0.9%	1.3%	תוצר לנפש
3.0%	2.9%	3.4%	תוצר עסקי
3.4%	3.9%	3.3%	צריכה פרטית
5.5%	4.2%	3.3%	צריכה ציבורית מקומית
-1.5%	-1.7%	-0.1%	השקעה גולמית מקומית
5.2%	2.8%	0.9%	יצוא סחורות ושירותים (ללא יהלומים)
6.0%	4.6%	-2.8%	מזה: יצוא תעשייתי, כרייה וחציבה
3.4%	1.6%	-0.3%	יבוא אזרחי
5.7%	6.0%	6.2%	שיעור אבטלה

תחזית זו בוצעה ע"י האגף למחקר כלכלי

דפנה אבירם-ניצן, מנהלת האגף

טלפון: 03-5198807